

VERSLAG

Belgisch Platform voor de strijd tegen
armoede en sociale uitsluiting 25/04/2023

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Datum: 25/04/2023

Verslag: Mollie Schietecatte

Lijst van aanwezigen

Aanwezig	Afwezig	Naam	Rol
		Alexandre Lesiw	Présidence
		Sabine Amato	Responsable du service Scuba
		Jan Surquin	POD Maatschappelijke Integratie
		Fabrizio Leiva-Ovalle	POD Maatschappelijke Integratie
		Mollie Schietecatte	POD Maatschappelijke Integratie
		Katty Creytens	BAPN
		Christine Quoilin	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft
		Josee Goris	POD Maatschappelijke Integratie
		Céline Zimmermann	Ministère de la Communauté germanophone - Département social
		Apolline Mairiaux	Agence pour une vie de qualité (AVIQ)
		Emmeline Orban	Caritas en Belgique francophone et germanophone
		Jan Van Braeken	POD Maatschappelijke Integratie
		farchakh	AMA
		jean peeters	Front Commun SDF
		Cocozza Liliane	UFAS Union francophone des assistants sociaux
		Robert Boemen	Caritas Vlaanderen
		Eric Lecomte	SPP IS/BCSS
		Sébastien Bastaits	SPF Sécurité Sociale
		Missinne Anna	Stapje in de wereld
		Kris Vanderhoydonck	CAW Limburg

		Anke Verbeke	Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel
		Juan Carlos BENITO SANCHEZ	Fédération des Services Sociaux (FdSS)
		Veerle Stroobants	Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
		Anna Ruelens	HIVA/KUL
		Benoit Provost	Cabinet de la Ministre Karine Lalieux
		SAD International	SAD International
		Valentin Egon	SPW Intérieur et Action sociale
		Jean Peeters	Front Commun SDF
		Véronique Duchenne	CSNPH
		Natalia Mastsepan	Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap
		Emiel De Schepper	ArmenTeKort
		Caroline Vanderhoeven	BAPN
		Bruno Vinikas	BAPN

Agenda

1. Inleiding (Alexandre Lesiw, Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie)
2. BAPN : eerste besluiten van het verjaardagscongres van BAPN + “Manifest met 7 punten tegen armoede, opgesteld door personen die armoede hebben meegemaakt” (Katty Creytens, BAPN)
3. Activiteiten Europees Platform voor de bestrijding van dakloosheid (Fabrizio Leiva-Ovalle, POD Maatschappelijke Integratie)
4. Europese actualiteit (Josée, Goris, POD Maatschappelijke Integratie)
5. Besluiten nieuw kader van het Belgisch Platform: werkprogramma en praktische verbetervoorstellen (Jan Surquin, POD Maatschappelijke Integratie)

Verslag

1. Inleiding (Alexandre Lesiw, Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie)

Alexandre Lesiw leidt de vergadering in.

2. BAPN : eerste besluiten van het verjaardagscongres van BAPN + “Manifest met 7 punten tegen armoede, opgesteld door personen die armoede hebben meegemaakt” (Katty Creytens, BAPN)

Op vrijdag 21/04 vond het Verjaardagscongres van BAPN plaats in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Op het programma: perspectieven van BAPN, terugblik met jongeren van het Waalse netwerk betrokken bij de bestrijding van armoede en discussies over de toekomst.

Om de volgende lokale, federale en Europese verkiezingen voor te bereiden (2024) werden 7 aandachtspunten rond armoedebestrijding opgesteld, gebaseerd op de ervaring die aanwezig is in de organisatie, in het kader van een manifest (hier online beschikbaar [FR](#) en [NL](#)) en voorgesteld tijdens het evenement.

1. Waardig inkomen (minimuminkomen): het Belgische doel is boven de Europese armoederempel te zijn. BAPN pleit voor de afschaffing van het statuut samenwonende.
2. Pact samenwonen en energie: pleit ervoor dat de federale regering hier ook voor zorgt. Het is belangrijk dat zowel private als openbare huisvesting op termijn geïsoleerd wordt om een menswaardig leven mogelijk te maken. De uitbreiding van het sociaal tarief is een initiatief dat BAPN toejuicht, maar het is van belang dat het op termijn wordt gehandhaafd.
3. Deelname van de stakeholders aan armoedebestrijding: op federaal niveau is deze deelname niet steeds van toepassing, hoewel er initiatieven zijn vanwege het kabinet Lalieux en via parlementaire initiatieven.
4. Stop dakloosheid: benadrukt het belang van het referentieadres als efficiënt instrument in de bestrijding van dakloosheid.
5. Toegang tot de gezondheidszorg voor personen die onwettig verblijven: de non take-up is hoog in deze groep (80 - 90 %). BAPN staat hierover in contact met de Brusselse, Waalse en Vlaamse verenigingen om de hinderpalen te identificeren die deze doelgroep tegenkomt.
6. Bestrijding van de non take-up, digitale toegankelijkheid en toegankelijkheid van de sociale bijstand. BAPN is voorstander van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie als overeenkomst die de personen sluiten met de OCMW's. De OCMW's, maar ook de POD Maatschappelijke Integratie (Digilab) moeten dit aspect versterken, door rekening te houden met de digitale kloof. Artikel 1 van de OCMW-wet zou sociale diensten moeten waarborgen op individueel niveau om deze kloof te verminderen.
7. Uit de schuldenlast geraken: bestrijding van de kostenketen en de schuldindustrie. Bereidheid om de gerechtelijke fase van schulden aan te pakken door de steun aan mensen in moeilijkheden te versterken (begeleidingstraject, identificatie van de problemen en oplossingen)

Het congres was de lancering van het project: de werkzaamheden worden verdergezet.

V&A

Jean Peeters (Gemeenschappelijk daklozenfront)

- Wat de afschaffing van het statuut van samenwonende betreft: is men erin geslaagd financiële argumenten te vinden om het statuut af te schaffen?

Antwoord van Alexandre Lesiw (POD MI – Voorzitter)

Over de resolutie werd een maand geleden gestemd in het parlement, dat aan het Rekenhof gevraagd heeft om een evaluatie op te maken van de impact van deze afschaffing.

In het federaal plan werd een gelijkaardige bepaling opgenomen voor jongeren van minder dan 30 jaar (de taak werd toevertrouwd aan het planbureau).

- Werden personen in armoede betrokken bij het evaluatieproces?

Antwoord van Alexandre Lesiw

Personen in armoede zullen wel degelijk betrokken worden bij de debatten die zullen volgen.

Antwoord van Caroline van der Hoeven (BAPN)

Merk op dat het terrein eveneens bij dit onderwerp wordt betrokken. Vervolgens zal er een hoorzitting plaatsvinden in het parlement over de individualisering van de sociale rechten en de afschaffing van het statuut van samenwonende. Het platform “stop aan het statuut van samenwonende” wordt uitgenodigd (Christine Mahy zal het woord nemen).

Anna Ruelens (KUL)

Over de strijd tegen schuldenlast en overmatige schuldenlast: op het terrein wordt hier al opmerkelijk werk geleverd (bv. My TrustO, genomineerd voor de federale prijs armoedebestrijding 2016).

Josée Goris (POD MI - Internationale relaties)

Er moet worden opgemerkt dat een wetsontwerp rond de verankering van het federaal plan behandeld is in de Ministerraad en binnenkort bij de Raad van State zal worden behandeld.

3. Activiteiten Europees Platform voor de bestrijding van dakloosheid (Fabrizio Leiva-Ovalle, POD Maatschappelijke Integratie)

Deze activiteiten kaderen in een sterk verankerde Europese context.

Sinds 2017 werd een nieuw Europees kader opgesteld in verband met de 20 principes van de Europese pijler van de sociale rechten. Dit vormt een basis van aanbevelingen en richtlijnen gericht aan de Lidstaten. Het kader werd aanvaard en gepromoot door de belangrijkste Europese instellingen (parlement, raad en commissie).

De samenstelling van het platform beantwoordt aan principe 19 van het domein “sociale bescherming en inclusie” van dit kader.

Het Europees kader werd aangevuld door een implementatieplan (actieplan) dat ontstaan is in maart 2021, op initiatief van de Europese Commissie.

Op 21 juni 2021 is hieruit de verklaring van Lissabon voortgekomen, die door België en de andere Lidstaten werd ondertekend. Deze verklaring heeft het Europees platform voor de bestrijding van dakloosheid gelanceerd.

Doelstellingen van het platform die tegen 2030 moeten worden bereikt (samen met de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling): zie ppt, slide 6.

Deze doelstellingen samen vormen het minimum dat moet worden bereikt. Deze principes zijn de structurerende basis van het huidige en toekomstige nationaal beleid rond de bestrijding van dakloosheid.

Werkkader van het platform

Het voorzitterschap van het platform wordt uitgeoefend door Yves Leterme, gesteund door de verschillende Europese instellingen en middenveldorganisaties.

België wordt in het platform vertegenwoordigd door Fabrizio Leiva Ovalle (POD MI– dienst armoedebestrijdingsbeleid en stedelijke samenhang) en Josée Goris (POD MI - Internationale relaties). De gewesten en gemeenschappen worden zeer regelmatig geraadpleegd om te zorgen voor een zo volledig mogelijke nationale rapportage.

Het platform bestaat uit een kennisdeling tussen Lidstaten. Deze besprekingen hebben, onder andere, geleid tot de goedkeuring van het werkplan (februari 2021). Een van de werkterreinen is daklozen in Europa zo goed mogelijk identificeren (met de financiële steun van het Parlement).

Een ander werkterrein is financiering, onder meer door overheden/organisaties in contact te brengen met instanties die zich bezighouden met het zoeken naar financiering. Tijdens de vorige vergadering van het platform werd aan de Lidstaten gevraagd of zij bereid waren om deel te nemen aan een werkgroep voor de financiering van overheidsbeleid op het vlak van de bestrijding van dakloosheid.

Het platform roept de overheden op (gewestelijk, gemeenschaps-, provinciaal, lokaal) op om de uitvoering van overheidsbeleid om dakloosheid te voorkomen en te verhelpen voor te bereiden.

Thematische vergaderingen van het platform: zie ppt, slides 8-16.

Subwerkgroep “Indicatoren”

Het Comité voor sociale bescherming (SPC) is een raadgevend comité van de Ministers verbonden aan de Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid (EPSCO). Dit comité omvat domeinen in verband met pensioenen, gezondheidszorg en zorgen op lange termijn, evenals inclusie en sociale bescherming.

Naast de werkgroep MINET (minimal income network) en de groep uitwisselingen en discussie (Peer reviews) hangt de subwerkgroep rond de indicatoren (ISG) af van dit comité.

De ISG werkt voortdurend aan de verbetering van de sociale statistieken van de EU om de geboekte vooruitgang door de Lidstaten homogeen en efficiënt te kunnen opvolgen.

Onder de opgestelde drafts kunnen we de monitoring aanhalen van het verzamelen van gegevens over dakloosheid in Europa.

V&A

Bruno Vinikas (BAPN)

De uitwisselingen van praktijken zijn interessant binnen deze vergaderingen van het Europees platform, maar het is vaak moeilijk om de buitenlandse voorzieningen te evalueren zonder er de context van te kennen. Een van de problemen die geïdentificeerd worden als oorzaak voor dakloosheid is het gebrek aan het aanbod woningen. Dit is een problematiek die wij in België kennen en die wij kunnen meedelen op Europees niveau.

Liliane Coccozza (UFAS)

Deze Europese vergaderingen zijn belangrijk, omdat ze een toegangspoort zijn naar de burgers. Het is echter belangrijk om wat in het platform gebeurt altijd te koppelen aan wat het beleid kan voeden en ondersteunen en nieuwe initiatieven kan aanwakkeren.

Jean Peeters (Gemeenschappelijk daklozenfront)

België speelt een belangrijke rol op Europees niveau, maar op nationaal niveau is er nog veel werk aan de winkel, met name op het gebied van de preventie van dakloosheid. De IMC over de preventie van het verlies van huisvesting wordt nog verwacht.

Antwoord van Alexandre Lesiw (POD MI – Voorzitter)

Dakloosheid staat op de agenda van de volgende IMC.

Antwoord van Benoît Provost (kabinet van Minister Lalieux)

Het overleg met de organisaties van het middenveld is belangrijk. De agenda van de volgende IMC is ambitieus, de Minister benadrukt dit punt van preventie van het verlies van huisvesting. Deze IMC zal samenkomen in juni. Zij zal als onderwerpen hebben: een toekomstig samenwerkingsakkoord over dakloosheid (werkzaamheden lopen), de inventarisering van dakloosheid in België, de bestrijding van dakloosheid en het Europees voorzitterschap.

Antwoord van Fabrizio Leiva-Ovalle (POD MI – SCUBA)

De preventie van dakloosheid zal een van de punten zijn die tijdens de volgende IMC zal worden behandeld. Wat het nut betreft van de vergaderingen van het Europees platform, zij zijn opportuun om de nationale informatie te delen op Europees niveau: in deze context bestaat de nota rond preventie van dakloosheid, in het verleden opgesteld met de steun van het Gemeenschappelijk Daklozenfront, nog steeds en hij werd geraadpleegd.

Antwoord van Caroline van der Hoeven (BAPN)

Neemt nota van de onderwerpen die zullen worden aangehaald tijdens de volgende IMC. Het Belgische voorzitterschap en de bestrijding van dakloosheid zijn twee prioriteiten.

BAPN vraagt een stand van zaken van de situatie: het gebrek aan sociale woningen, efficiënte woningen op het vlak van energie en het referentieadres zijn elementen die telkens terugkomen tijdens de besprekingen.

Antwoord van Liliane Coccozza (UFAS)

Op het gebied van preventie van dakloosheid: de OCMW's beschikken niet over voldoende gekwalificeerd personeel om specifieke gevallen op te volgen. Het zou interessant zijn om te overwegen opnieuw met de lokale autoriteiten te overleggen om een andere kijk te hebben op mensen in moeilijkheden.

4. Europese actualiteit (Josée, Goris, POD Maatschappelijke Integratie)

Structuur

- Voorzitster
- Nicolas Schmidt
- De Commissie neemt het initiatief voor wetgevingsinitiatieven.
- Deze wetten doorlopen het Europees Parlement en de Raad van de EU:
  - Parlement: de leden worden gekozen en komen bijeen om amendementen voor te stellen.
  - Raad: bestaat uit de ministers die verantwoordelijk zijn voor de betrokken materies (EPSCO = werkgelegenheid en sociaal beleid).

België zit de werkgroepen voor die de besluiten in de Raad voorbereiden en erover onderhandelen.

Uitdagingen van het voorzitterschap

- Spanje gaat vooraf, Hongarije volgt: het is belangrijk om het uitwisselen van zoveel mogelijk goede praktijken te bevorderen en te communiceren tussen inkomende en uitgaande Lidstaten.
- Vier belangrijke prioriteiten (die komen van de Europese pijler van de sociale rechten + uitvoeringsplan): kindgarantie, minimuminkomen, huisvesting en bijstand voor daklozen, maar ook toegang tot de essentiële diensten (digitale inclusie) (zie ppt slide 6).
- De leidraad voor het voorzitterschap zal bestaan uit thematische initiatieven die zullen starten vanaf het voorjaar 2024.
- In april zal een conferentie plaatsvinden over de evaluatie van de pijler.
- In juni zullen er aanbevelingen worden gedaan voor deze vier thema's. De FOD Sociale Zekerheid en de FOD Werkgelegenheid zullen het initiatief nemen. Het werk concentreert zich vooral op de strategische agenda van de nieuwe commissie.

Behandelde thema's tijdens het Belgisch voorzitterschap (herhaling van de context en van de uitdagingen)

Er zijn in totaal vier thema's (zie ppt).

- Minimuminkomen

Thema in verband met de aanbeveling van de Raad. Het is de bedoeling om te voorzien in een gepast minimuminkomen, zodat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij.

De uitdaging bestaat er dus in de lidstaten onder druk te blijven zetten om deze aanbeveling in daden om te zetten (zie de 5 pijlers en 49 aanbevelingen, dia 9). De besprekingen over het minimuminkomen vinden plaats in het kader van de werkgroep MINET (minimal income network), een netwerk van administraties die zich bezighouden met vragen rond dit onderwerp.

Voor de volgende stappen op Europees en Belgisch niveau, zie dia 10.

- Dakloosheid

Thema in verband met de verklaring van Lissabon, de vijf principes ervan en principe 19 van de pijler "sociale bescherming en integratie" van het Europees kader voor sociale rechten.

Op Belgisch niveau vinden regelmatig vergaderingen van de gefedereerde entiteiten plaats rond de Verklaring van Lissabon.

Op Europees niveau gebeurt dit via EPOCH (European Platform voor de bestrijding van dakloosheid), FEANTSA en op 8 en 9 februari 2024.

- Kindgarantie

Het nationaal actieplan kinderarmoedebestrijding gaat uit van een Europese aanbeveling. De eerste evaluatie van dit actieplan is ontvangen. De uitdaging bestaat er dus in de uitvoering van dit plan op Europees niveau te analyseren door het organiseren van rondetafelgesprekken met de middenveldorganisaties om te zien hoe deze kindgarantie in andere lidstaten wordt uitgevoerd.

V&A

Caroline van der Hoeven (BAPN)

Zal de deelname van het maatschappelijk middenveld worden georganiseerd via het Belgisch platform? De aanbevelingen van het netwerk zullen worden doorgegeven.

Antwoord van Josée Goris (POD MI - Internationale relaties)

Ja, in de mate van het mogelijke zal dit via verschillende seminaries worden georganiseerd. Vanuit federaal standpunt is er de wil om samen te werken met de bevoorrechte partners (federatie van OCMW's, Belgisch platform, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting). Na afloop van de seminaries zal de POD MI de leden van het platform inlichten over de vooruitgang van de werkzaamheden en over de gevolgde koers.

5. Besluiten nieuw kader van het Belgisch Platform: werkprogramma en praktische verbetervoorstellen (Jan Surquin, POD Maatschappelijke Integratie)

Zie PPT.

V&A

Bruno Vinikas

Er ligt een sterke nadruk op de kwalitatieve doelstellingen ten nadele van de kwantitatieve doelstellingen, hetgeen moeilijker te vertalen is in een beleidsdoelstelling. Is bezorgd over de evaluatiecriteria waarover we ons zullen moeten uitspreken. Wanneer we de drie thema's overnemen die werden besproken tijdens het voorzitterschap hebben er twee hiervan geen duidelijke kwantitatieve indicatoren (dakloosheid en kindgarantie).

Wat dakloosheid betreft, is het belangrijk om de dialoog tussen de gefedereerde entiteiten te behouden, omdat de bevoegdheid gedeeld wordt.

Wat de kindgarantie betreft, kunnen de weinige kwantitatieve indicatoren verklaard worden door het feit dat kinderarmoede rechtstreeks verband houdt met de armoede van hun ouders. Dit soort armoede is dus moeilijker te kwantificeren. Toch zijn er verschillende onderwerpen die nadere aandacht verdienen, zoals het bedrag van de kinderbijslag in vergelijking met de mogelijke bron van verarming die de komst van een extra kind in een gezin met zich brengt. Het zou interessant zijn gezinsorganisaties uit te nodigen op het platform om dit verder te bespreken.

Antwoord van Alexandre Lesiw (POD MI – Voorzitter)

Herhaalt dat een van de praktische verbeterpistes van het platform in 2023 bestaat uit het uitnodigen van bevoorrechte partners bij thematische vergaderingen.

Antwoord van Jan Surquin (POD MI – SCUBA)

Wij zullen proberen de databank gaandeweg op te bouwen, maar wij hebben de hulp van de aangesloten organisaties nodig. De POD MI verzoekt de leden om de gegevens te bezorgen van de te contacteren personen.

Anke Verbeke (Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel)

Waarom komt digitale inclusie niet voor in de aangehaalde thema's?

Antwoord van Jan Surquin (POD MI – SCUBA)

Deze drie thema's waren als prioritair aangeduid tijdens de denkoefening over de toekomst van het Belgisch platform. De activiteiten zullen plaatsvinden als voorbereiding van het voorzitterschap met DIGILAB, dienst van de POD MI die deze vragen in het bijzonder behandelt.

Véronique Duchenne (CSNPH)

Kunnen de leden op de hoogte worden gehouden van de politieke interpellaties die zullen plaatsvinden?

Antwoord van Alexandre Lesiw (POD MI – Voorzitter)

De leden zullen vooraf ingelicht worden van deze interpellaties. De POD MI zal zeker de redenen uitleggen waarom bepaalde maatregelen al dan niet behouden worden.